7/5574

ÇOK ACELE ve SÜRELİ

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı :B.12.0.APK.0.07-211 /2474 .../04/2005
Konu :Yazılı Soru Önergesi

...N 2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 14.04.2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-10337 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazı ekinde gönderilen, İzmir Milletvekili Ahmet ERSİN'e ait 7/5574 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Sami GÜÇLÜ
Bakan

EKLER:
1-Görüş 7/5574 (2 sayfa)

7/5574

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi :**Ahmet ERSİN**
İzmir Milletvekili

Esas No :**7/5574**

Sahte bal üretimi ve satışıyla ilgili tartışmalar kamuoyunda tedirginlik yaratmıştır.

Sahte bal konusunda, ülke genelinde yapılan ihbar, şikayet ve bazı AB ülkelerine ihraç edilen balların iade edilmesi üzerine, 21 il'de yapılan denetimlerde, alınan numunelerden yarısının sahte olduğunun anlaşıldığı, Sayın Bakan tarafından açıklanmıştır.

Ancak ihraç edilen balların iadesi ve ihbarlar nedeniyle bu denetim yapıldığına göre, önceki yıllarda da, denetimin yapılıp yapılmadığı sorusu akla gelmektedir.

Ayrıca mısır şurubu ve glikoz ile imal edilen ve hatta bazıları kanserojen madde ihtiva eden sahte ballar, iç piyasada tüketilmeye devam etmektedir. Sahte bal üreten ve satan firmalar açıklanmadığından, tüketici ne yapacağını şaşırmış durumdadır. Gerçek üretici ve esnaf da mağdur olmuş ve zan altında kalmıştır.

SORU 1) Sahte ve hatta kanserojen maddeler içeren balları üreten ve satan firmaları açıklayacak mısınız? Sahte bal ihraç ettiği tespit edilen firmalar hangileridir?

CEVAP 1) Yapılan denetimler sırasında bir takımı analiz edilmek, diğer takımı şahit numune olarak muhafaza edilmek üzere 2 takım bal numunesi alınmaktadır. İlk numunenin analiz sonucunun olumsuz çıkması durumunda şahit numune referans laboratuara gönderilmektedir. Şahit numunenin de analiz sonucunun **"Türk Gıda Kodeksi Bal Tebliği (2000/39)"** hükümlerine uygun olmaması durumunda, 5179 sayılı Kanunun 29'uncu maddesi gereğince işyeri hakkında yasal işlem uygulanmaktadır.

Bu kapsamda sahte bal üretimi de dahil olmak üzere bal tebliğine aykırı üretim yapan firmalarla ilgili şahit numune süreci devam etmektedir. Sonuçlar kesinleştiğinde açıklama yapılacaktır.

SORU 2) İhraç edilen balların iadesi ve şikayetler üzerine denetim yaptırdığınıza göre, önceki yıllarda bu konuda denetim yapıldı mı? Yapıldıysa sonuç nedir?

SORU 3) Balın, çocuklarımızın ve gençlerimizin temel gıda maddesi olduğu bilinmektedir. Bu durumda 13 yaşındaki oğlum, bal tüketmeye devam etsin mi?

CEVAP 2-3) Özellikle son yıllarda ihracatımızı olumsuz yönde etkileyen ve ekonomik kayıplara neden olan arı ürünlerinden özellikle balda taklit ve tağşişin önlenmesi amacıyla Bakanlığımız İl Müdürlükleri tarafından yapılan denetimler arttırılmıştır. İl Müdürlüklerimizce şüphe ve şikayetler üzerine yapılan denetimler dışında petek, bal mumu ve bal üreten işletmeler ile satış ve toplu tüketim yerleri de denetlenmektedir.

Balda taklit ve tağşişin önlenmesi, haksız rekabetin oluşmaması ve gıda güvenliğinin sağlanması için, gerek yurtiçi tüketime sunulacak gerekse ülkemizden ihraç edilecek her parti balda, Avrupa Birliğinin 2001/110 EC sayılı Bal Yönetmeliği dikkate alınarak 22.12.2000 tarih ve 24208 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan **"Türk Gıda Kodeksi Bal Tebliği (2000/39)"** ile paralellik sağlayacak şekilde balda C13 ham bal-protein farkı ile C4 şeker analizi ile doğal balın yapısında bulunan diğer şeker türevlerinin (glikoz, fruktoz, dekstroz v.b) ve doğal arı balının bileşenlerinin analizlerinin yanı sıra gerek duyulduğunda diğer ileri analizler de yaptırılmaktadır.

AB'nin 96/23 EC sayılı AB direktifi çerçevesinde hazırlanan "Canlı Hayvanlar ve Hayvansal Kökenli Ürünlerde Belirli Maddeler ile Bunların Kalıntılarının İzlenmesi için

Alınacak Önlemlere Dair Yönetmelik" kapsamında 1999 yılından itibaren balda kalıntı (MRL) miktarlarının tespitine yönelik 41 ilde **"Ulusal Rezidü İzleme Programı"** çalışması başlatılmıştır. Bu kapsamda yasaklı olan maddelerin aranması, veteriner ilaç kalıntıları, organik fosforlu ve organik klorlu pestisit kalıntıları, kurşun ve kadmiyum içeren kimyasal elementler, naftalin kalıntı düzeyleri balda izlenmektedir.

Balda naftalin izleme sonuçlarına göre 1999 yılında analiz edilen balların %72 sinde naftalin kalıntısı bulunmuş, ancak bu oran 2004 yılı itibarı ile %10 seviyelerine düşmüştür

Bal Tebliği kapsamında 2002 yılında başlatılan **"Bal Eylem Planı Uygulama Talimatı"** ile bal üreticileri ve bu konuda çalışan işletme çalışanları eğitilmekte, üretim, işleme ve pazarlama konularında tüm hususlar kayıt altında tutulmakta ve bal üretimi yapan ve kayıt altına alınan üreticilere **"Bal Üreticisi Ruhsatı Kimlik Kartı"** düzenlenmektedir.

3564 gıda kontrolörü ve 1000 laboratuar uzmanı ile yürütülen rutin denetimlere ilave olarak 2005 yılında Bakanlığımıza ulaşan ihbar ve şikâyetler doğrultusunda, adresleri ile birlikte tespit edilen bal işyerlerine nokta denetimler yapılmış ve yapılmaya devam edilmektedir.

Bakanlık olarak halkımızı sahtecilik yoluyla kandırarak haksız kazanç elde etme peşinde koşan bir takım kişi veya firmalara kesinlikle müsamaha gösterilmemektedir. Tüketicimizin haklarını ve sağlığını korumak temel görevimiz olup, bu görevi en iyi şekilde yerine getirme çabası içindeyiz.

2005 yılında ülke genelinde sahte bal konusunda ihbar ve şikayetler doğrultusunda toplam **8070** işyeri denetlenmiş, bu denetimlerde şüphe üzerine alınan **906** bal numunesi analiz için ilgili laboratuara gönderilmiş olup, bunlardan halen analizi yapılmış olan **356** adet numuneden **216** adedi ise olumlu çıkmıştır. Olumsuz çıkan şahit numunelerin analizleri ilgili laboratuarda yapılmaktadır.

"Ulusal Rezidü İzleme Programı" ve bu program kapsamında il müdürlüklerine yayınladığımız "Bal Eylem Planı Uygulama Talimatı" ve bu çerçevede yapılan yoğun denetimler sonucunda Ülkemiz, Avrupa Birliği Ülkelerine bal ihracatında üçüncü dünya ülkeleri listesine girmiş bulunmaktadır.